

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2021. szeptember 20.

Az Unió nem ösztönzi kellő mértékben a fenntartható beruházásokat

A nulla nettó kibocsátású gazdaságra történő áttéréshez jelentős köz- és magánberuházásokra lesz szükség, de az Unió nem tesz eleget annak érdekében, hogy a források fenntartható tevékenységekre irányuljanak. Ez a következtetés áll az Európai Számvevőszék ma közzétett jelentésében, amely következetesebb uniós fellépést sürget. Az Európai Bizottság helyesen összpontosított a piaci átláthatóság növelésére, de a számvevők bírálata szerint nem irányulnak kísérő intézkedések a nem fenntartható gazdasági tevékenységek környezeti és társadalmi költségeinek kezelésére. A jelentés szerint a Bizottságnak következetes kritériumokat kell alkalmaznia annak meghatározásához, hogy mennyire fenntarthatóak az uniós költségvetésből finanszírozott beruházások, és célzottabban kell törekednie a fenntartható beruházási lehetőségek megteremtésére.

„A fenntartható finanszírozással kapcsolatos uniós fellépések csak akkor lesznek teljes mértékben eredményesek, ha további lépések történnek a nem fenntartható tevékenységek környezeti és társadalmi költségeinek beárazására – jelentette ki Eva Lindström, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – A nem fenntartható üzleti tevékenység még mindig túl jövedelmező. A Bizottság sokat tett azért, hogy rámutasson erre a fenntarthatatlanságra, de az alapprobléma még megoldásra vár.”

A két fő probléma az, hogy a piac nem tudja beárazni a nem fenntartható tevékenységek negatív környezeti és társadalmi hatásait, és hogy általánosságban nem átlátható, mit lehet fenntarthatónak tekinteni. A Számvevőszék véleménye szerint a Bizottság fenntartható finanszírozásra vonatkozó 2018. évi cselekvési terve csak részben foglalkozott ezekkel a kérdésekkel; számos intézkedés késedelmet szenvedett, és további lépések szükségesek ahhoz, hogy ezek működésbe lépjenek. A számvevők kiemelik, hogy a cselekvési tervet teljeskörűen végre kell hajtani, és hangsúlyozzák, hogy el kell készíteni a fenntartható tevékenységek tudományos kritériumokon alapuló közös osztályozási rendszerét (az uniós taxonómiát). További

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

intézkedéseket javasolnak annak biztosítására, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátások beárazása jobban tükrözze azok környezeti költségeit.

A jelentés azt is kiemeli, hogy az EBB fontos szerepet tölt be a fenntartható finanszírozásban. Az Európai Beruházási Bank (EBB) által kezelt uniós pénzügyi támogatást illetően a számvevők megállapították, hogy az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) által nyújtott támogatás nem azokra a területekre összpontosított, ahol a leginkább szükség van a fenntartható beruházásokra (ilyen elsősorban Közép- és Kelet-Európa). Ráadásul ennek a támogatásnak csak nagyon kis részét költötték az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra. Ennek megváltoztatása érdekében azt javasolják a Bizottságnak, hogy a tagállamokkal együttműködve dolgozzon ki fenntartható projektportfóliót.

Végezetül a számvevők megállapították azt is, hogy az uniós költségvetés nem követte teljes mértékben a fenntartható finanszírozással kapcsolatos bevált gyakorlatokat, és nem alkalmaz következetes, tudományos alapú kritériumokat a jelentős környezeti károk elkerülésére. Az egyes beruházásokat csak az InvestEU program keretében értékelik olyan környezeti és társadalmi normákhoz viszonyítva, amilyeneket az EBB alkalmaz. Emiatt előfordulhat, hogy egymással megegyező, de különböző uniós programokból – köztük az Európai Helyreállítási Alapból – finanszírozott tevékenységek esetében nem kellően szigorú vagy inkoherens kritériumokat alkalmaznak a környezeti és társadalmi fenntarthatóság meghatározására. Ezenkívül az uniós költségvetés éghajlat-politikai célokhoz való hozzájárulásának nyomon követéséhez alkalmazott kritériumok közül sok nem annyira szigorú és tudományosan megalapozott, mint az uniós taxonómiához kidolgozott kritériumok. A számvevők ezért azt javasolják, hogy az uniós költségvetés egészére következetesen alkalmazzák a „jelentős károkozás elkerülését célzó elvet”, csakúgy, mint az uniós taxonómia szerinti kritériumokat.

Ellenőrzési jelentésünk információval szolgálhat a Bizottság által július elején közzétett, a fenntartható gazdaságra való átállás finanszírozásáról szóló 2021. évi stratégia végrehajtása során.

Háttér-információk

Az Unióban számos gazdasági tevékenység még mindig igen karbonintenzív. A Bizottság szerint ahhoz, hogy 2030-ra el lehessen érni az 55%-os csökkentésre vonatkozó célkitűzést, egyedül az energiarendszernek további évi mintegy 350 milliárd euró összegű beruházásra lesz szüksége. Szakértők becslése szerint az Unión belüli nulla nettó kibocsátás 2050-re történő eléréséhez évente összesen mintegy 1 billió összegű tőkekiadásra lehet szükség a 2021 és 2050 közötti időszakban. Ehhez az összeghez a 2021 és 2027 közötti időszakban az uniós pénzügyi támogatás jelenleg évente több mint 200 milliárd euróval járulhat hozzá. Ez is nyilvánvalóvá teszi, milyen nagy a beruházási hiány, és hogy a közforrások önmagukban nem lesznek elegendőek a fenti célok eléréséhez.

A 2021 és 2027 közötti időszakra szóló többéves pénzügyi keret alapján az Unió támogatni kívánja az állami és magánberuházásokat azáltal, hogy az uniós költségvetés legalább 30%-át éghajlat-politikai intézkedésekre irányozza elő. Ezenkívül a tagállamoknak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (az „Európai Helyreállítási Alap”) keretében számukra folyósított források legalább 37%-át éghajlat-politikai intézkedések támogatására kell előirányozniuk.

Az ESBA nyomába lépő InvestEU az EBB új beruházástámogatási mechanizmusa, amelynek célja magánberuházások mozgósítása az Unió számára stratégiai fontosságú projektekhez. Jelenleg az InvestEU beszámolási rendszere nem öleli fel a pénzügyi műveletek alapjául szolgáló projektek tényleges éghajlat- és környezetvédelmi eredményeit, és nem közli, hogy az InvestEU programból

származó finanszírozás milyen összegét követik nyomon az uniós taxonómia kritériumaival összhangban.

A *„Fenntartható finanszírozás: Következetesebb uniós fellépésre van szükség ahhoz, hogy a finanszírozási források fenntartható beruházásokra irányuljanak”* című, 22/2021. sz. különjelentés elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

A sajtó rendelkezésére áll:

A Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502